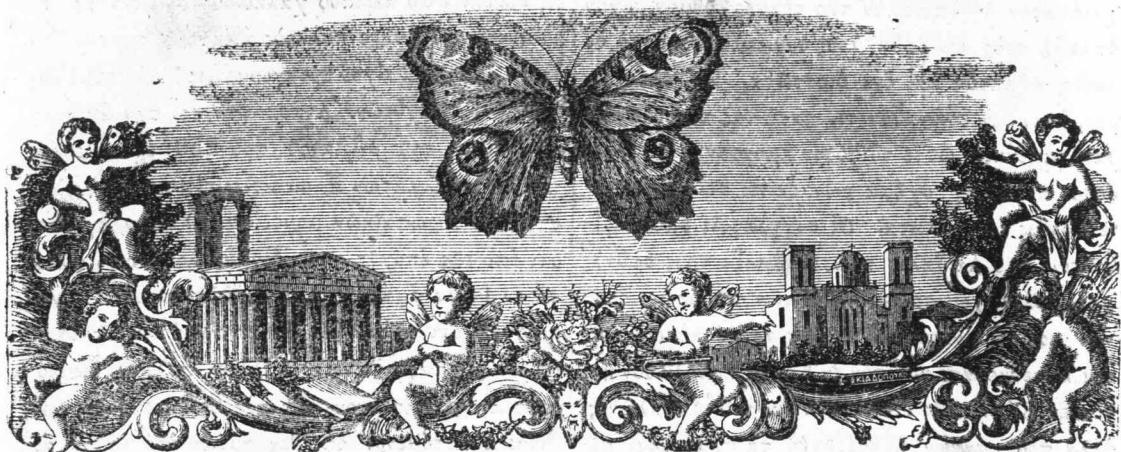

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΦΙΛΟΔΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Β'.

30 ΙΟΥΝΙΟΥ, 1864.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 36

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΕΡΓΑ.

ΠΕΡΙΠΛΑΣΤΙΚΗΣ.

ΠΟΙΑ ἡσαν τὰ πλαστικὰ ἔργα τῆς Ἑλληνικῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς σαφῶς δὲν γνωρίζομεν, διότι ναὶ μὲν δὲ Οὐμηρος περιγράφει πολλὰ καὶ περικαλλῆ τεχνουργήματα εἰς τὰ ἔπη του, δὲν δυνάμεθα δῆμως νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἔγραφε ταῦτα ἔχων πρὸ δρθεκλιμῶν ἀλπῖδῶν ὑπάρχοντα ἔργα τέχνης καὶ ὅτι δὲν τὰ ἔπλασεν ἡ ἵσως τὰ ἔξωγκωσεν ἡ γρίνιμος φαντασία του. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ δὲ Οὐμηρος οὐδὲ δὲ Ήσίοδος μνημονεύουσιν εἰκονικοὺς ἀνδριάντας θνητῶν ἀνθρώπων, δυνάμεθα εὐλόγως νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὰ πλειστα ἀν δχι ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνήγοντο εἰς τὴν θρησκείαν, καὶ μόνον ἱερὰ ἀγάλματα ὑπῆρχον εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν.

Ἐπὶ τῆς Πελασγικῆς ἐποχῆς τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ἀγαλματοποίεις τὰ ἔργα περιωρίζοντο εἰς συμβολικὰς παραστάσεις τῶν θεῶν διὰ λίθων ἀργῶν, κώνων, κιβώνων, πυραμίδων καὶ ἄλλων τοιούτων ἀμφόφων ὅντων. Ἐστηκον δηλαδὴ τεμάχια λίθου ἀμφορχ καὶ δίδοντες εἰς αὐτὰ δύνματα διάφορα θεῶν, τὰ ἐλάττευον ως ν' ἀπεικόνιζον τῷ θεῶν θεοῦ πρόσωπον (1). Κατόπιν δὲ οἱ ἐξ Αἰγύ-

πτου ἐλθόντες ἔποικοι ἐπήγεγκον βελτίωσιν τινα περὶ τὴν συμβολικὴν ταύτην παράτασιν τῶν θεῶν καὶ ἔκτοτε ἥρχισαν νὰ κατατευάζωσι στήλους τετραγώνους ἔχοντας ἀνθρωπίνην κεφαλὴν καὶ τὸ σημεῖον τοῦ φαλλοῦ. Τὸ σχῆμα τοῦτο ἦν κοινότατον ἐν Ἀρκαδίᾳ, τῇ πατρίδι τοῦ Ἐρμοοῦ; διὸ καὶ Ἐρμαῖς ὀνομάσθησαν, καὶ ἐν Ἀθηναῖς ὁ Θουκυδίδης μάλιστα λέγει· «Ἀθηναῖων τὸ σχῆμα τὸ τετράγωνον ἐπὶ τοῖς Ἐρμαῖς, καὶ παρὰ τούτων μερικήνασιν οἱ ἄλλοι.» Ἀπὸ δὲ τῶν Ἐρμῶν ἐκαλοῦντο καὶ οἱ λιθοξόοι πολλάκις Ἐρμογλύφοι καὶ τὰ ἔργοστάσιά των ἐρμογλυφεῖα. Όχι δὲ μόνον τοῦ Ἐρμοοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Διονύσου καὶ ἄλλων θεῶν ἀγάλματα ἐποιοῦντο συχνὰ τῷ αὐτῷ τρόπῳ. Οἱ τετράγωνοι Ἐρμαῖ ἡσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλειστὸν γυμνοὶ, ἐνίστε ὅμως ἔφερον καὶ ἱμάτιον, ἀνηγείροντο δὲ ἐν ταῖς ἀγυιαῖς καὶ τριδόις πρὸς δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τότε ἔχρησίμευον ὡς δδόμετροι καὶ ὁδοδεῖκται, ἢ ὡς δροὶ τῶν γειτνιαζόντων ἀγρῶν.

Ἴσως τὸ δυσκατέργαστον τοῦ λίθου ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ τῆς ἀμαθείας περιώριζε τοὺς παλλιοὺς Ἐρμογλύφους εἰς τὸ σχῆμα τῶν τετραγώνων Ἐρμῶν δόκιμοι καὶ καλοῦσι· ἔστι δὲ δύω ξύλα παράλληλα δισὶ πλαγίοις ἐπεζευγμένα, καὶ δοχεῖ τῷ φιλαδέλφῳ τῶν θεῶν οἰκεῖον εἶναι τοῦ ἀναθήματος τὸ κοινὸν καὶ ἀδιάίρετον.»

Πλουτάρχου περὶ φιλαδελφίας.

(1) «Τὰ παλαιὰ τῶν Διοσκούρων ἀφιδρύματα εἰς Σπαρτια-

μῶν, διότι οἱ ξυλογλύφοι ἡ ξοανουργοὶ μαλακωτέραν ὑλην κατεργάζομενοι κατεσκεύαζον τελειότερα καὶ δόλοσχημα ἀγάλματα ἔγιναν Θεῶν. Τὰ δὲ παλαιότατα τοιαῦτα ἔγιναν διετήρουν ἔτι τὸν ἀρχαιότατον Αἰγυπτιακὸν τῆς τέχνης βούθμὸν, εἶχον δηλαδὴ τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς συμμεμυκότας, τὰ δὲ σκέλη σύμποδα καὶ ὅχι διεστῶτα, καὶ τὰς γείρας, δταν δὲν ἐβάζαζόν τι, παρὰ τὰς πλευρὰς παραχτεταμένας, ὥστε τὸ τόσον ἄμυροφον καὶ παράδοξον πολλάκις σχῆμά των ἐκίνει τοὺς μεταγενεστέρους εἰς γέλωτα. Οἱ συγγραφεῖς ὑποστηρίζουσιν ὅτι ὁ Δαίδαλος πρῶτος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ διεχώρισε τὰ σκέλη τῶν τοιούτων ἔοδων καὶ ἐτελειοποίησε τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Οὕτος κατεσκεύασε καὶ τὸν ἐν Κρήτῃ λαθύρινθον καὶ τὸν ἐν Κύμῃ τῆς Ιταλίας ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐφημίζοντο τὰ πλαστικὰ αὐτοῦ ἔργα ὡς πολλὰ διεσωθησαν μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Παυσανίου ἐν Θήραις, ἐν Λεβαδείᾳ, ἐν Κνωσσῷ τῆς Κρήτης καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἀπὸ δὲ τῆς 50 Ὁλυμπιάδος ἡ πλαστικὴ τέχνη ἤρχισε νὰ τελειοποιηται, ἀλλὰ πάλιν περιωρίζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ἀπεικονίσματα Θεῶν. Ἐποίουν μὲν ἐνίστε καὶ ἀνδριάντας ἔξογον ἀνδρῶν, ἀλλὰ σπανίως ἀνετίθεντο δημοσίᾳ ἂνευ σπουδαίας αἰτίας. Τὸ δὲ στῆσκι τινὶ ψήφῳ τῆς πόλεως ἀνδριάντα ἐνομίζετο κατ’ ἀρχὰς ἡρωϊκὴ οὐτως εἰπεῖν καὶ ἴσθιος τιμῆς. Εἰς καθαυτὸ δ’ ἀκρὺν ἡ τέχνη προτίθη ἐπὶ Περικλέους ὑπὸ τοῦ Φειδίου πρὸ πάντων, ἔκτοτε δὲ κατήντησε σύνθησε τὸ ποιεῖν ἀνδριάντας ἀνδρῶν, καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα μάλιστα χρόνους μεγάλη τούτου ἐγένετο κατάχρονος καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάλματοποιίας κατήντησαν ἀπειράριθμα. Εἰς μὲν τὰς Ἕλληνίδας πόλεις ὑπῆρχον ἀνὰ ἑκοτοστίας, ὡς φερ’ εἰπεῖν εἰς Δελφούς καὶ εἰς Ὁλυμπίαν, διότι οἱ Ἑλλήνες εἰς τὸ ἀποδίδειν τοιαύτας τιμᾶς εἰς ἀνδράς καὶ μικρὸν εὑρεγετήσαντας αὐτοὺς ἤσαν προθυμούτατοι, καὶ ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ Εἴθοεῖς ἐπροτίμησαν νὰ ἐγείρωσιν εἰς τὸν Δημοσθένην ἀνδριάντα παρὰ νὰ τῷ ἀποτίσωσι πὸ δρειλόμενον τάλαντον ἀντὶ τοῦ δποίου συνηγόρησεν ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. (1) Εὖ Φώνη δὲ ὑπῆρχε λαὸς δ.λος ἀγάλματων. Οἱ Μάρκος Φούλειος νικήσας τοὺς Αἰτωλούς διεκόψησε τὴν θριαμβευτικὴν εἰσοδόν του

διὰ 287 χιλιάνων καὶ 230 μαρμαρίνων ἀγαλμάτων, καὶ δὸ Πτολεμαῖος δὲ Εὔεργέτης κατατέθη πώσας τὸν βασιλέα τῆς Συρίας, ἔλαβε μεθ’ ἑαυτοῦ 2,500 ἀγάλματα. Οἱ Νέρων μετεκόμισεν ἐκ Δελφῶν εἰς Ῥώμην 500 περίπου χαλκίνους ἀνδριάντας, ἔκτος τούτων ἄρφης πολλοὺς ἀθίκτους· σημειώτεσον δὲ ὅτι οἱ Δελφοὶ εἶχον προηγουμένως λεηλατήθη καὶ παρ’ ἄλλων ἐχθρῶν. Ἀνασκάψαντες τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν τοῦ Ἀδριανοῦ πρὸ δὲ 250 ἐτῶν εὗρον πλῆθος ἀγαλμάτων ἔξ οὐ ἐπλουτίσθησαν τὰ πλεῖστα τῶν εὐρωπαϊκῶν μουσείων. Οἱ Δίων ἔγραψεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του δὲν ὑπελογίζοντο πλέον τὰ ἐν Ῥώμῃ ἀγάλματα, καὶ ἄλλοι ἴστορικοὶ ἀναφέρουσιν ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἀγαλμάτων τῶν ἰδρυμένων εἰς τὰς πλατείας πολλῶν πόλεων διευκόλυνε τοὺς κακούργους εἰς τὰς θιαυπραγίας των, διότι κρυπτόμενοι ἐπισθέντες αὐτῶν ἐπέπιπτον αἰφνιδίως κατὰ τὸν διαβατῶν καὶ διέφευγον τὴν καταδίωξιν τῆς ἔξουσίας. Εὖ Φόδρος ὑπῆρχον 30,000 ἀγάλματα, ἀν δὲ καὶ ὑπέστη πολλὰς καταπτροφὰς ἡ νῆσος αὐτῆς, οὐχ ἡττον δικασιόνωρος ἔγραψεν εἰς τὸν Θεοδωρίχον ὅτι τὸ πλῆθος τῶν αὐτόσες ἀγαλμάτων ἐξισοῦτο πρὸς τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων.

Γνωστὸν εἶναι πόση κατάχροντις ἐγίνετο κατὰ τὸν μεσαιώνα εἰς κατασκευὰς ἀγαλμάτων, πρὸς δικασμησησιν ἰδίως ἐκκλησιῶν καὶ τάφων. Εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Μιλάνου, φερ’ εἰπεῖν, ὑπάρχουσι 3,500 ἀγάλματα καὶ εἰς τὸν ἐν Παζίκη τάφον τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου 480 ἀνάγλυφα.

Καὶ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ὡσαύτως καὶ τοῖς Σίναις φάνεται μεγάλη ἀριθμονία τοῦ εἰδίους τῆς καλλιτεχνίας. Οἱ ναὸς τοῦ Ποκασάρη ἐν Κίνα, δὲ ἀριθμούμενος εἰς τιμὴν τοῦ Τωριναρέτη περιέχει 1,200 ἀγάλματα, ἔκτος δὲ τούτων 24 τρισμεγίστους χαλκίνους ὄφεις, ὡς ἔκαστος ὑποβαστάζει ἀγαλμαγυναικός. Ἐπτὸς τοῦ ναοῦ τούτου ὑπῆρχε τοκήνωμα ὑπὸ δώδεκα στηρίζομενον στύλων ἐκ ξύλου καφουρᾶς, καὶ ὑπὸ τὸ σκήνωμα θρόνος καὶ κλίνη ἐπὶ τῆς διποίας ἔκειτο ἔξηπλωμένον ἀγαλμα μέγα ἀργυροῦν, ἀποκαλούμενον Ἀβικὼ Νιλάνεο, ὅπερ μεθερψηνεύμενον σημαίνει ψηγία βασιλέων, πέριξ δὲ τοῦ σκηνώματος τούτου ὑπῆρχον 34 εἰδῶλα παριστῶντα παιδία πέντε ἔως 85 ἐτῶν, παραχτεταγμένα εἰς δύω σειρὰς καὶ γονυπετῇ ὡς ἐν ἴκεσίᾳ.

Ἐπαίουν δὲ ἀγάλματα οἱ ἀρχῖτοι ἐκ παντοίας ὅλης, κατ’ ἀρχὰς ἰδίως ἐκ ξύλου, ὅπτης γῆς καὶ πηλοῦ. Ἀρχαιότατος δὲ καὶ περιφημότατος

(1) Διογένης ἡ Δακέρτιος Ιστορεῖ ὅτι οἱ Αθηναῖοι ἐντὸς 300 ἡμερῶν ἀνήγειραν εἰς τὸν Δημητρίου τὸν Φαληρέα 360 εἰκόνας καὶ λαχεῖσ.

εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πλαστικῆς ἡτοῖς ἀνωτέρῳ ἐδόθη Δαίδαλος δ' Ἀθηναῖς, ὅστις φυγὼν ἔξι Ἀττικῆς κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἀσκήσας ἐκεῖ τὴν τέχνην ἥλθεν ὑστερὸν εἰς Κρήτην παρὰ Μίνω, ἀπῆλθε δὲ καὶ εἰς Σικελίαν καὶ Σαρδὼ καὶ ἀφῆκε παντοῦ μνημεῖα τῆς τέχνης του, οἷον οἰκοδομήματα διάφορα, ἀγάλματα, ἀνδριάντας καὶ πρόστυπα ἕργα ἐκ ξύλου καὶ λίθων πρὸς δὲ καὶ ζωγραφίας. Ἐπὶ Παυσανίᾳ ἔτι ὑπῆρχον εἰς τινας ναοὺς μεγάλους ἔξι πτῆς γῆς τύποι καὶ ἀνδριάντες καὶ τοιούτους εἶδεν δὲ τὸν Παυσανίας ἐν Ἀθηναῖς ἐπὶ τῆς στέγης τῆς στοᾶς Βασιλείου. Μικρὰ δὲ ἀγάλματα ἢ πηλίνους θεοὺς, ἔξι ἐκείνων τοὺς διπόλους μετεγειρίζοντο διὰ τὴν κατοίκον λατρείαν ἢ καὶ διὰ νὰ συνθάπτωσι μετὰ τῶν νεκρῶν μνημονεύει διάριστοφάνης εἰς τὰς Ὡραὶ θαῖς πρὸς τούτοις πολλὰ τοικῦντα ἀνεῦρον εἰς τὰς ἐν Πομπηϊκῇ γενομένας ἀνασκαφὰς.

Τὰ συνηθέστερα ὅμως πάντων ήσαν τὰ ξύλινα ἀγάλματα τὰ καὶ ξύλανα καλούμενα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοικῦντα ἀπήτουν πρὸς συντήρησιν συχνὴν περιποίησιν, κατ' ὀλίγον καθιερώθη καὶ διὰ τῆς θρησκείας ἡ περιποίησις αὐτὴ ὡς ἱεροπραξία καὶ ἐν δρισμένῃ ἥμέρᾳ τὰ ξύλινα ἀγάλματα ἐπλύνοντο, ἔλοινότο, ἥλείφοντο ἔλαιῳ καὶ μύροις (1) καὶ ἐνεδύοντο ἐστολίζοντο προσέπτι διὰ στεφάνων, διαδημάτων, ψελλίων καὶ ἐνωτίων, τὰ δὲ διάφορα αὐτῶν ἐνδύματα καὶ διεριψιερετὸς οὗτος ἐκ χρυσοῦ κόσμος ἐφυλάσσετο εἰς τοὺς σηκούς ἢ διπισθοδόμους τῶν ναῶν.

Ἐκτὸς τούτου καὶ ἔχομενάτιζον τὸ πάλαι ἢ ἐγάνων τὰ ἀγάλματα συγήθως δι' ἐρυθροῦ χρώματος καὶ ἔχοντος αὐτά. Ὁ Πλένιος ἀναφέρει τὸν Κχπιτωληνὸν Δία ὅσιον ἦν μέλτῳ κεχρισμένος, καὶ ὁ Παυσανίας τὸν Διόνυσον ἔχοντα τὸ σῶμα καὶ τάχρυ σον καὶ μόνον τὸ πρόσωπον ἐρυθροῦν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπενόησαν νὰ προσθέτωσιν εἰς τὰ ξύλινα ἀγάλματα ἄκρως ἔξι ἄλλης ὅλης, οἷον κεφαλάς, χεῖρας ἢ πόδας ἐκ λίθου λευκοῦ, καὶ ταῦτα ἐκαλοῦντο ἀκρόλιθα.

Οἱ Βιτρούειοις καὶ διὰ Πλένιος λέγουσιν ὅτι ἐγίνετο χρῆσις πηλίνων ἀναγλύφων εἰς τὰς ζωοφόρους τῶν ναῶν καὶ τοικῦντα ἀνεῦρεν διὰ Καίσαρ ἀνασκάψας τὰ ἐρείπια τῆς Κορίνθου. ἔξι ἀργίλου καὶ γύψου κατεσκεύαζον πρὸς τούτοις ἐν Ρώμῃ καὶ θεατρικὰ προσωπεῖα καὶ

τοικῦντα εὑρέθησαν ἐν Ἡρακλείῳ μετὰ τῶν τύπων ἐν οἷς κατεσκευάζοντο. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς δὲ εἰσέτι τοῦ Παυσανίου ὑπῆρχον ξύλινα ἀγάλματα εἰς πολλὰς διασῆμους πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ἐν Μεγαλοπόλει καὶ Ἀρκαδίᾳ, παραδείγματος χάριν, ἐσώζοντο ἀγάλματα ἐκ ξύλου παιηθέντα ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου, τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν καλλιτεχνῶν, ἡ Ἡρα, ὁ Ἀπόλλων, αἱ Μοῦσαι, ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἐρμῆς. Οἱ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλων, ὁ ἀνατεθεὶς παρὰ τῶν Κρητῶν ἦν ὡς τεράτως ἐκ ξύλου καὶ μάλιστα κατεσκευάσθη ἐκ τοῦ κορμοῦ ἑνὸς μόνου δένδρου. Οἱ δὲ Παυσανίας διηγεῖται ὅτι εἰς Ἅργος ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους τὰ ἀγάλματα τῶν δύο τούτων ἡμίθεων καθὼς καὶ τὰ τῶν συζύγων αὐτῶν Ἰλιαζίρχας καὶ Φοίβης καὶ τῶν πατέρων των, ήσαν ἔξι ἑξένου καὶ ἐλέφαντος.

Οἱ Ἡράδοτος ἀναφέρει ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ ὑπῆρχον ἀγάλματα ξύλινα κολοσσιαῖα, πρὶν δὲ ἀποσκοπακισθῇ ἐντελῶς ὑπὸ τῆς πολυτελείας τὸ ξύλον ἀπὸ τῆς γλυπτικῆς, ἐγρύσοντο τὰ ξύλινα ἀγάλματα καὶ τοικῦντα εὑρέθησαν ἐν Αἰγύπτῳ, δὲ οἱ Παυσανίας εἶδεν ἐν Κορίνθῳ δύο Βάκχους ξύλινους κεχρυσωμένους, ἐκτὸς τοῦ προσώπου ὅντος μεμιλητωμένου. Κατεσκεύαζον δὲ, ὡς λέγεται οἱ Παυσανίας, ἀγάλματα ἐκ ξύλου, πύξιν, κεδρού, (1) δρυὸς, κίτρου, κυπαρίσσου, ἔβενου, (2) σφενδάμνου, συκῆς, φηγοῦ, σμίλακος, φελλοῦ, (3) λωτοῦ, μύρτου, (4) ἔλαιας, ἵτεας, λύγου, (5) φοίνικος, βοδακινέας, λεύκης, πίτυος, ἀγριαπίου, (6) ἐλάτης, φιλλίρας καὶ ἴδιας ἐκ κλήματος ἀμπέλου καὶ πρὸ πάντων ἀγρικυπέλου Κυπρίας (7). (ἀκολουθεῖ)

(1) Ἐκ τοῦ ξύλου τούτου κατεσκευάζοντο συνήθως οἱ σκελετοὶ τῶν χρυσῶν καὶ ἐλεφαντίνων ἀγαλμάτων.

(2) Τὰ ἀργαῖα αἰγυνιτικὰ ἀγάλματα εἰς ἑξένους ἐποιοῦντο.

(3) Ἐκ φελλοῦ κατὰ τὸν μέσαιων κατεσκευάσθησαν ἐσταυρωμένοι.

(4) Τὸ ἐν Ἀθηναῖς ἀγάλμα τῆς πολιάδος Ἀθηνᾶς ἡτοῖς ἐκ μύρτου.

(5) Εκ κλάδων λύγου καὶ ἵτεας ἐπλέκοντο τὰ κολοσσιαῖα ἐκεῖνα ἀγάλματα, ἐντὸς τῶν δποιῶν οἱ Γερμανοὶ οἰστάζοντες ἔκαιον τοὺς αἰγαλάτους των, δλοκαύτωμα προσφέροντες αὐτοὺς εἰς τοὺς θεοὺς τῶν.

(6) Η ἐν Μυκήναις Ἡρα καθὼς καὶ ἡ ἐν Σάμῳ κατεσκευάσθησαν ἐκ τοῦ ξύλου τούτου.

(7) Σώζεται εἰς Ραβένναν ἐσταυρωμένος ξύλινος ἀρχαιότατος περιτετυλιγμένος τεχνήντως διὰ λεπτοῦ ὑφάσματος δέρματι ἀνθρωπίνῳ περεμφέροντας. Εἰς Βύργον δὲ ὑπάρχει ἔτερος ἐσταυρωμένος περιθεβλημένος τωράντι ἀνθρώπινον δέρμα.

(1) Οἱ Παυσανίας λέγει ὅτι τὰ ξύλινα ἀγάλματα ἐχρίοντο μέρῳ ρόδων ἐναντίον τῆς σήψεως.